

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 26.6.2014
COM(2014) 386 final

2014/0197 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 του Συμβουλίου για την εισαγωγή εκτάκτων εμπορικών μέτρων για χώρες και εδάφη που συμμετέχουν ή συνδέονται με τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την αναστολή της εφαρμογής του όσον αφορά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η πολιτική της ΕΕ έναντι των χωρών των δυτικών Βαλκανίων καθορίζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης που δρομολογήθηκε τον Μάιο του 1999 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά τη σύνοδό του στη Λισαβόνα στις 23 και 24 Μαρτίου 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πριν από τις συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης με τις χώρες των δυτικών Βαλκανίων πρέπει να υπάρξει ασύμμετρη απελευθέρωση του εμπορίου. Ασύμμετρη απελευθέρωση του εμπορίου έχει προβλεφθεί από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 του Συμβουλίου για την εισαγωγή εκτάκτων εμπορικών μέτρων για χώρες και εδάφη που συμμετέχουν ή συνδέονται με τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Από τη δρομολόγηση της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης και μετά, συνάφθηκαν συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης ανάμεσα στην Ένωση και όλες τις οικείες χώρες των δυτικών Βαλκανίων, με εξαίρεση τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Κοσσυφοπέδιο¹. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη αναγνωρίστηκε ως δυνητικά υποψήφια χώρα για ένταξη στην ΕΕ το 2003 και υπέγραψε συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης το 2008, συμφωνώντας με τους όρους προσχώρησης της ΕΕ. Έκτοτε ισχύει ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο και τα συναφή με το εμπόριο θέματα με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, εν αναμονή της ολοκλήρωσης της διαδικασίας κύρωσης της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης.

Έχοντας υπόψη τις διαφορές στο πεδίο εφαρμογής της δασμολογικής απελευθέρωσης στο πλαίσιο των συμβατικών καθεστώτων που έχουν αναπτυχθεί μεταξύ της Ένωσης και όλων των συμμετεχόντων στη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης και τις προτιμήσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1215/2009, προτείνεται να παραταθεί η διάρκεια ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, ώστε να δοθεί στους δικαιούχους των έκτακτων εμπορικών μέτρων και στην Ευρωπαϊκή Ένωση επαρκής χρόνος για την εναρμόνιση, όπου αυτό είναι απαραίτητο, των προτιμήσεων που χορηγούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 με εκείνες που προβλέπονται στο πλαίσιο των συμφωνιών σταθεροποίησης και σύνδεσης. Μετά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1η Ιουλίου 2013, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν έχει δεχτεί μέχρι στιγμής να προσαρμόσει τις εμπορικές παραχωρήσεις που χορηγήθηκαν δυνάμει της ενδιάμεσης συμφωνίας, ώστε να λάβει υπόψη τις προτιμησιακές παραδοσιακές συναλλαγές μεταξύ της Κροατίας και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA). Στην περίπτωση που η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την προσαρμογή των εμπορικών παραχωρήσεων, οι προτιμήσεις που χορηγούνται στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 θα πρέπει να ανασταλούν από την 1η Ιανουαρίου 2016. Από τη στιγμή που η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και η Ευρωπαϊκή Ένωση υπογράψουν και εφαρμόσουν προσωρινά συμφωνία σχετικά με την προσαρμογή των εμπορικών παραχωρήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης συμφωνίας, οι προτιμήσεις αυτές θα αποκατασταθούν.

Το άρθρο 21 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΕ ορίζει ότι η δράση της Ένωσης στη διεθνή σκηνή διέπεται από τις αρχές που ενέπνευσαν τη δημιουργία, την ανάπτυξη και τη διεύρυνσή της, και τις οποίες επιδιώκει να προωθήσει στο ευρύτερο παγκόσμιο πλαίσιο, μεταξύ άλλων

¹ Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν θίγει τις θέσεις ως προς το καθεστώς, είναι δε σύμφωνος με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου για τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, την οικουμενικότητα και το αδιαίρετο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και το σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η Ένωση πρέπει να σέβεται και να προάγει τις αρχές αυτές και στο πλαίσιο της εξωτερικής της δράσης, συμπεριλαμβανομένης της εμπορικής της πολιτικής. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 δεν προβλέπει τη δυνατότητα προσωρινής αναστολής της χορήγησης έκτακτων εμπορικών μέτρων σε περίπτωση σοβαρών και συστηματικών παραβιάσεων των θεμελιωδών αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, από τους δικαιούχους των εν λόγω μέτρων. Είναι σκόπιμο να καθιερωθεί σχετική δυνατότητα, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η ταχεία ανάληψη δράσης σε περίπτωση που σε κάποια από τις χώρες και εδάφη που συμμετέχουν ή συνδέονται με τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημειωθούν σοβαρές και συστηματικές παραβιάσεις των θεμελιωδών αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου.

Τέλος, περιλαμβάνεται τεχνική προσαρμογή όσον αφορά την πρόσβαση του Μαυροβουνίου στην πρόσθετη συνολική ποσόστωση για την εισαγωγή οίνων.

2. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 207 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Ο προτεινόμενος κανονισμός δεν συνεπάγεται πρόσθετες δαπάνες για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Για τα έτη 2015 έως 2020 δεν θα υπάρξει πρόσθετη απώλεια δασμολογικών εσόδων για τα προϊόντα καταγωγής των σημερινών δικαιούχων. Τα υποθετικά έσοδα που θα μπορούσαν να προκύψουν από μελλοντικές εξαγωγές δεν θεωρούνται ως απώλεια δασμολογικών εσόδων.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 του Συμβουλίου για την εισαγωγή εκτάκτων εμπορικών μέτρων για χώρες και εδάφη που συμμετέχουν ή συνδέονται με τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για την αναστολή της εφαρμογής του όσον αφορά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 του Συμβουλίου² προβλέπει ασύμμετρη απελευθέρωση του εμπορίου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των οικείων χωρών και εδαφών των δυτικών Βαλκανίων, χορηγώντας σε αυτές το πλεονέκτημα έκτακτης και απεριόριστης αδασολόγητης πρόσβασης στην αγορά της ΕΕ για όλα σχεδόν τα προϊόντα τους έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015.
- (2) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 δεν προβλέπει τη δυνατότητα προσωρινής αναστολής της χορήγησης έκτακτων εμπορικών μέτρων σε περίπτωση σοβαρών και συστηματικών παραβιάσεων των θεμελιωδών αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου από τους δικαιούχους. Είναι σκόπιμο να καθιερωθεί σχετική δυνατότητα, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η ταχεία ανάληψη δράσης σε περίπτωση που σε κάποια από τις χώρες και εδάφη που συμμετέχουν ή συνδέονται με τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημειωθούν σοβαρές και συστηματικές παραβιάσεις των θεμελιωδών αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου.
- (3) Έχοντας υπόψη τις διαφορές στο πεδίο εφαρμογής της δασμολογικής απελευθέρωσης στο πλαίσιο των συμβατικών καθεστώτων που έχουν αναπτυχθεί μεταξύ της Ένωσης και όλων των συμμετεχόντων στη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης και τις προτιμήσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1215/2009, προτείνεται να παραταθεί η περίοδος εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, ώστε να δοθεί στους δικαιούχους των έκτακτων εμπορικών μέτρων και στην Ευρωπαϊκή Ένωση επαρκής χρόνος για την εναρμόνιση - όπου αυτό είναι απαραίτητο - των προτιμήσεων που χορηγούνται

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την εισαγωγή εκτάκτων εμπορικών μέτρων για χώρες και εδάφη που συμμετέχουν ή συνδέονται με τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 328 της 15.12.2009, σ. 1).

δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 με εκείνες που προβλέπονται στο πλαίσιο των συμφωνιών σταθεροποίησης και σύνδεσης.

- (4) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 προβλέπει συνολική ποσόστωση για τις εισαγωγές στην Ένωση οίνου με τους κωδικούς της συνδυασμένης ονοματολογίας (ΣΟ) 220421 93-220421 98 και 220429 93-220429 98. Η ποσόστωση αυτή είναι διαθέσιμη για όλες τις χώρες ή τα εδάφη των δυτικών Βαλκανίων κατά την εξάντληση της ατομικής ποσόστωσής τους για τον οίνο, όπως προβλέπεται στις διμερείς τους συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης, με εξαίρεση το Μαυροβούνιο. Το πρωτόκολλο για τον οίνο που έχει συμφωνηθεί με το Μαυροβούνιο περιλαμβάνει ποσόστωση για τον οίνο μόνο για τους κωδικούς ΣΟ ex220410 και ex220421, την οποία δεν ήταν σε θέση να καλύψει. Αυτό, πρακτικά, δεν επιτρέπει στο Μαυροβούνιο την πρόσβαση σε μια δασμολογική ποσόστωση για τον οίνο για τα προϊόντα που δεν καλύπτονται από τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσής του. Με σκοπό να διασφαλιστεί ότι όλες οι οικείες χώρες και τα εδάφη των δυτικών Βαλκανίων αντιμετωπίζονται επί ίσοις όροις, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι το Μαυροβούνιο διαθέτει επίσης πρόσβαση στη συνολική ποσόστωση για τον οίνο, για τα προϊόντα του κωδικού ΣΟ 220429, χωρίς την ανάγκη να εξαντλήσει την ατομική ποσόστωσή του.
- (5) Από τη δρομολόγηση της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης και μετά, συνάφθηκαν συμφωνίες σταθεροποίησης και σύνδεσης με όλες τις οικείες χώρες των δυτικών Βαλκανίων, με εξαίρεση τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Κοσσυφοπέδιο³. Τον Ιούνιο του 2013, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις για σύναψη συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης με το Κοσσυφοπέδιο.
- (6) Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη αναγνωρίστηκε ως δυνητικά υποψήφια χώρα για προσχώρηση στην Ένωση το 2003 και στις 16 Ιουνίου 2008 υπέγραψε συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης («η συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης»), συμφωνώντας με τους όρους προσχώρησης στην Ένωση. Έκτοτε ισχύει ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο και τα συναφή με το εμπόριο θέματα με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη⁴ («η ενδιάμεση συμφωνία»), εν αναμονή της ολοκλήρωσης της διαδικασίας κύρωσης της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης.
- (7) Ωστόσο, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν έχει δεχτεί μέχρι στιγμής να προσαρμόσει τις εμπορικές παραχωρήσεις που χορηγήθηκαν δυνάμει της ενδιάμεσης συμφωνίας ώστε να λάβει υπόψη τις προτιμησιακές παραδοσιακές συναλλαγές μεταξύ της Κροατίας και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στο πλαίσιο της Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA). Σε περίπτωση που, κατά τη χρονική στιγμή της έκδοσης του παρόντος κανονισμού, δεν έχει υπογραφεί και δεν εφαρμόζεται προσωρινά από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη συμφωνία σχετικά με την προσαρμογή των εμπορικών παραχωρήσεων που προβλέπονται στη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης και στην ενδιάμεση συμφωνία, οι προτιμήσεις που παραχωρούνται στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη θα πρέπει να ανασταλούν από την 1η Ιανουαρίου 2016. Από τη στιγμή που η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και η Ευρωπαϊκή Ένωση υπογράψουν και εφαρμόσουν προσωρινά συμφωνία σχετικά με την προσαρμογή των εμπορικών παραχωρήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης συμφωνίας, οι προτιμήσεις αυτές θα πρέπει να αποκατασταθούν,

³ Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν θίγει τις θέσεις ως προς το καθεστώς, είναι δε σύμφωνος με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου για τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

⁴ Ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο και τα εμπορικά θέματα μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, αφετέρου (ΕΕ L 233 της 30.8.2008, σ. 6).

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 τροποποιείται ως εξής:

- 1) Στο άρθρο 2 παράγραφος 1, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο δ):
«δ) στη μη εμπλοκή των χωρών και των εδαφών που αναφέρονται στο άρθρο 1 σε σοβαρές και συστηματικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των βασικών εργατικών δικαιωμάτων, των θεμελιωδών αρχών της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου.»
- 2) Στο άρθρο 12, το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:
«Εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.»
- 3) Στο παράρτημα Ι η υποσημείωση 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«⁵ Η υπαγωγή του οίνου καταγωγής Μαυροβουνίου στη συνολική δασμολογική ποσόστωση, όσον αφορά προϊόντα του κωδικού ΣΟ 2204 21, εξαρτάται από την προηγούμενη εξάντληση των μεμονωμένων δασμολογικών ποσοτώσεων που προβλέπονται στο Πρωτόκολλο που συνήφθη με το Μαυροβούνιο για τον οίνο. Το άνοιγμα αυτής της ατομικής δασμολογικής ποσόστωσης έγινε υπό τον αύξοντα αριθμό 09.1514.»

Άρθρο 2

Αναστέλλεται η εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 όσον αφορά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2016.

Άρθρο 3

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 2, η εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 όσον αφορά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν αναστέλλεται εάν, πριν από την 1η Ιανουαρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη υπογράψουν και εφαρμόσουν προσωρινά συμφωνία για την προσαρμογή της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης και της ενδιάμεσης συμφωνίας, ώστε να ληφθεί υπόψη η προσχώρηση της Κροατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
2. Σε περίπτωση που η συμφωνία η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν έχει υπογραφεί και δεν εφαρμόζεται προσωρινά πριν από την 1η Ιανουαρίου 2016, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1215/2009 εφαρμόζεται εκ νέου όσον αφορά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη από την ημερομηνία κατά την οποία συναφθεί και εφαρμόζεται προσωρινά παρόμοια συμφωνία.
3. Η Επιτροπή δημοσιεύει ανακοίνωση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* αμέσως μόλις συναφθεί η συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 4

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την έβδομη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος